

Varlýk Barýpýnda Son Durum

Dr.Veysi SEVÝĐ

08.09.2009

Varlýk barýpýnda son durum...

"Bazý Varlýklarýn Milli Ekonomiye Kazandýrýlmasý Hakkýndaki" 5811 sayýlý yasanýn amacý; gercek ve tüzel kípilere ait olup, yurtdýpýnda bulunan para, döviz, altýn, menkul kýymet ve diđer sermaye piyasasý araçlarýnýn ekonomiye kazandýrýlmasý ve tapýnmazlarýn kayda alýnmasý ile yurtiçinde bulunan ancak iþletmelerin özkaynaklarý içinde yer almayan bu türden varlýklarýn sermaye olarak konulmak suretiyle iþletmelerin sermaye yapýlarýnýn güçlendirilmesini sađlamaktýr.

Söz konusu yasa 02.11.2008 gün ve 27062 sayýlý Resmi Gazete'de yayýmlanarak ayný tarihte yürürlüde girmiş olup, gercek ve tüzel kípiller tarafýndan 01.10.2008 tarihi itibariyle sahip olunan ve yurtdýpýnda bulunan para, altýn, döviz, menkul kýymet ve diđer sermaye piyasasý araçlarý ile varlýđý kanaat verici bir belgeyle ispat edilen tapýnmazlarýn, yasanýn Resmi Gazete'de yayýmlandýđý ayý izleyen üçüncü ayýn sonuna kadar Türk Lirasý cinsinden rayiç bedelle banka veya aracy kurumlara bildirilmesi veya vergi dairesine beyan edilmesi halinde, beyan edilen miktarýn 22.11.2008 tarihinden sonra baþlayan ve 01.01.2008 tarihinden önceki dönemlere ait vergi incelemeleri sonucu Gelir, Kurumlar ve Katma Deđer Vergisi yönünden tespit edilen matrah farkýndan, bu bađlamda beyan edilen tutarlarýn mahsup edilmesini öngörmüþtür. (5811 sayýlý yasa md: 3, fýkra: 1)

5811 sayýlý yasa ile ayrýca Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak 01.01.2008 tarihi itibariyle yasal olarak tutulmasý gereken defter kayýtlarýnda yer almayan para, altý, döviz, menkul kýymet ve diđer sermaye piyasasý araçlarý ile tapýnmazlarýn da ayný süre içinde vergi dairelerine rayiç bedelle beyan edilmesi halinde ayný haktan yararlandýrýlmasý hususu ayrýca hükme bađlanmýþtır. (5811 sayýlý yasa md: 3, fýkra: 2)

Söz konusu yasa kapsamýnda olan ve vergi dairelerine beyan edilen varlýklarýn yapýlacak incelemelerde bulunan matrah farklarýna mahsup edilebilmesi için yurtdýpýndaki varlýklarýn deđerleri üzerinden yüzde 2, Türkiye'deki varlýklarýn deđerleri üzerinden yüzde 5 oranýnda vergi tarh edilmesi ve bu vergilerin de tarhiyatýn yapýldýđý ayý izleyen ayýn sonuna kadar ödenmesi ayrýca hüküm altýna alýnmýþ bulunmaktadır. (5811 sayýlý yasa md: 3, fýkra: 3)

Yasa hükümlerinden yararlanmak için öngörülen beyan süresi 02.03.2009 tarihinde sona ermiştir. Ancak sözü edilen yasadan beklenen başarı sağlanamamıştır.

Bilhare 5917 sayılı yasanın 44/a maddesiyle 5811 sayılı yasanın 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında yapılan değişikliklerle 01.06.2009 tarihi itibarıyla sahip olunan ve yurtdışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile varlıkların 30.09.2009 tarihine kadar Türk Lirası cinsinden rayiç bedelle banka veya aracı kuruma bildirilmesi halinde bildirilen miktarın 01.01.2008 tarihinden önceki dönemler için yapılması muhtemel vergi incelemelerinde tespit edilecek matrah farkından mahsup olanağı sağlanmıştır. Bu hükmeye paralel olarak Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak 10.07.2009 tarihi itibarıyla yasal olarak tutulması zorunlu olan defter kayıtlarında işletmenin öz kaynakları arasında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarıyla tapınmazların 30.09.2009 tarihine kadar vergi dairesine beyan edilmesi halinde de 01.01.2009 tarihinden önceki dönemlere ilişkin vergi incelemeleri sonucunda Gelir, Kurumlar ve Katma Değer Vergisi yönünden tespit edilen matrah farkından "Bazı Varlıkların Mili Ekonomiye Kazandırılması Hakkındaki" yasa kapsamında beyan edilen tutarlar bu tutarlara ilişkin tarh edilen verginin vadesinde ödenmesi kopuluyla mahsup edilerek tarhiyat yapılabilecektir.

Bu bağlamda da yasal düzenleme gereği indirimi reddedilen Katma Değer Vergisi'ne ilişkin mahsup edilecek matrah tutarı, indirimi reddedilen vergiye esas teşkil eden bedel olarak hesaplanacaktır. Ancak indirimi reddedilen vergiye ilişkin hedeflerin belirlenmemesi halinde mahsup edilecek tutar, yüzde 18 KDV oranı dikkate alınarak hesaplanacaktır. (5811 sayılı yasa md: 3, fıkra: 5)

İndirimi reddedilen KDV'ye yönelik mahsup işlemi, sadece hakkında 19.06.2009 tarihinden sonra başlayan vergi incelemesi bulunan ve 10.07.2009 ile 30.09.2009 tarihleri arasında "Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkındaki" yasa hükümlerinden yararlanan mükellefler için geçerli olacaktır. (Durak, Gündoğan "Varlık Barışı Uygulamasında Süre Uzatımı ve Yeni Düzenlemeler" Vergi Dünyası, Sayı: 336, Sf: 67-71.) Dolayısıyla 22.11.2008 ile 02.03.2009 tarihinden sonra başlayan incelemelerde, indirimi reddedilen KDV'ye yönelik mahsup işleminden yararlanamayacaklardır.

Burada üzerinde durulması gereken en önemli konu 5917 sayılı yasa ile yeni şekli alan ve uygulama süresi uzatılan "Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkındaki" yasa hükümlerinden yararlananların 01.01.2008 tarihinden önceki beyanları doğrultusunda vergi incelemesine konu edilmeyecek, ancak herhangi bir nedenle bu beyanların incelenmesi söz konusu olursa, bu takdirde bulunacak matrah farklarından sözü edilen yasa hükümlerine göre beyan ve tarh edilen ve vergisi vadesinde ödenmiş bulunan tutarlar indirim konusu yapılabilecektir. 2008 yılına ait beyanlar ise hiçbir şekilde mahsup hakkından yararlanamayacaktır.

Kaynak: Referans Gazetesi